

Újvárosi Katalin

A vallásszabadság ünnepére¹

„Aki tehát hallja tőlem ezeket a beszédeket, hasonló lesz az okos emberhez, aki kősziklára építette a házát.

És ömlött a zápor, és jöttek az árvizek, feltámadtak a szelek, és nekidőltek annak a háznak, de nem omlott össze, mert kősziklára volt alapozva.

Aki pedig hallja tőlem ezeket a beszédeket, de nem cselekszi, hasonló lesz a bolond emberhez, aki homokra építette a házát.

És ömlött a zápor, és jöttek az árvizek, feltámadtak a szelek, és beleütköztek abba a házba; az összeomlott, és teljesen elpusztult.” (Mt 7,24–27)

Volt egyszer egy gyönyörű kert, tele különféle gyümölcsfákkal és szebbnél szebb bokrokkal, virágokkal. A kert lakója volt egy tölgyfa is. A gyümölcsfák évről évre hozták a zamatos gyümölcsöket, a virágok csodálatos színekben pompáztak, a tölgyfa pedig csak irigykedve nézte őket, és szorongva, egyre nagyobb szomorúságban töltötte napjait. Egy napon az almafa így szólt hozzá: „Nagyszerű dolog almát teremni! Csak azért nem megy még neked, mert nem összpontosítottad eléggé a figyelmedet. Ne búsulj, az akaratérőd edzésével te is tudsz majd ilyen szép almákat teremni.”

„Ne almát akarj teremni! – szólt bele a rózsabokor büszke öntudattal. – Inkább nézz csak ide, mennyire szépek a virágaim. Neked is lehetnek ilyen rózsáid, még könnyebben is, mintha almát próbálnál teremni.” Szegény tölgyfa minden véleményt meghallgatott, és egyre kétségbeesettebben próbálkozott, hogy megfogadja a tanácsokat, ám sehogy sem sikerült neki sem almafává, sem rózsabokorrá, sem más növényé válnia. Kezdett meghalni benne a remény, hogy valaha is boldog lesz.

Ekkor érkezett a kertbe a bagoly. A bölcs madár csak átutazóban volt, de látta a tölgyfa szomorúságát, ezért leszállt az ágára, meghallgatta őt, majd így szólt:

¹ Elhangzott Tordán 2020. január 12-én, a vallásszabadság napi istentiszteleten.

„Túl sokat figyelsz arra, hogy mások milyenek, és milyennek akarnak látni téged. Annyit foglalkoztál a külső zajjal, hogy már meg sem hallod a belső hangodat. Nem vagy önmagad. De ha figyelsz, és újra meghallod a belső hangodat, akkor megtalálsz a boldogságodat is.”

Azzal felszállt a tölgyfa ágáról, és már repült is tovább.

„A belső hangomat? – töprengett magában a tölgyfa. – Nekem olyan is van?”

A bagoly szavai komoly hatással voltak rá. Egyre kevésbé figyelt az almafa, a körtefa, a rózsza és mások kinézetére és véleményére – már sokkal jobban érdekelte, hogy mi is az a belső hang, és mit rejthetnek a bagoly titokzatos szavai.

Aztán ahogy egyre többet figyelt befelé, elkezdte megérteni, hogy nem is olyan titokzatos mindez. Egyre jobban meghallotta a saját belső hangját, és elkezdte érezni, hogy ki is ő valójában. A bagoly szavai értelmet nyertek számára.

„Te tölgyfa vagy – szólt a belső hangja. – Nem azért vagy itt, hogy olyan legyél, mint az almafa vagy a rózsza, hanem azért, hogy tölgyfaként élj boldog és teljes életet. Te vagy az, aki árnyékot ad a fáradt vándornak, te adsz biztonságos odút a madaraknak, te mutatsz utat annak, aki eltévedt, te teszed fenséges megjelenéseddal még szebbé a tájat.”

És a tölgyfa végre megnyitotta a szívét, hogy valóban önmaga lehessen. Elkezdett terebélyesedni, jó szívvel fogadta a madarakat és a vándorokat, és soha többé nem figyelt arra, hogy ki milyennek akarja látni őt, vagy mások szerint mit kéne tennie. Éppen ezért kezdték egyre többen tisztelni és megbecsülni. Ő pedig egyszerűen csak őszintén önmagát adta, és nagyon jól érezte magát a világban.

„Tölgyfa vagyok” – mondta ki őszinte boldogsággal minden egyes nap.

Kedves Testvéreim! Micsoda erő sugárzik abból, ha valaki felismeri önnön küldetését, értékeit és él vele. Zene füleimnek, amikor valaki büszkén, őszintén és hitelesen vallja magáról, hogy unitárius vagyok, református vagyok, székely vagyok, svájci vagyok. Kellemes zene, mert tapasztaltam ellenkezőjét is, amikor elveszett emberek bántottak azért, mert nekik az nem tetszett: Kolozsváron egy illető azért nem ült a mellettem levő üres székre, mert unitárius vagyok, a gyülekezetemben kihelyezésemkor azért lázadtak ellenem, mert nő vagyok, de figyelmeztettek arra is, hogy ne feledkezzek el arról, milyen országban élek, és legyen szíves annak nyelvét beszélni. Bármennyire is szeretném, nem tudok olyan gyümölcsöket teremni, ami mindenkinek tetsző lehet, ami más felekezetre, nemre vagy nemzetiségre jellemző, mert én másra kaptam elhívást. Mint ahogy te is és te is.

Azt mondtam az imént, hogy erős ember az, aki a helyén van. Mondhatnám azt is, hogy okos vagy bölcs. Sok példát találunk erre nézve a Bibliában – nem-

csak az Új-, hanem az Ószövetségben is: útmutató tud lenni ma is, ha figyelünk az intésre.

A felolvasott bibliai rész is egy ilyen útmutató:

„Aki tehát hallja tőlem ezeket a beszédeket, hasonló lesz az okos emberhez, aki kősziklára építette a házát. És ömlött a zápor, és jöttek az árvizek, feltámadtak a szelek, és nekidőltek annak a háznak, de nem omlott össze, mert kősziklára volt alapozva. Aki pedig hallja tőlem ezeket a beszédeket, de nem cselekszi, hasonló lesz a bolond emberhez, aki homokra építette a házát. És ömlött a zápor, és jöttek az árvizek, feltámadtak a szelek, és beleütköztek abba a házba; az összeomlott, és teljesen elpusztult.”

A jézusi útmutató kapcsán három dologról szeretnék szót ejteni: a házról, amit építünk; a kőszikláról és a homokról mint alapokról; illetve az árvízről és a szélről.

A házat, amiben lakunk, ahová hazamegyünk, ahol megpihenünk, ahol magunk vagyunk a családdal, úgy hívjuk, otthon. Itt meritünk erőt a dolgos napokhoz, itt ünnepelünk, vagy ide vonulunk vissza gyógyulni. De sejtjük, hogy Jézus nem erről a házról beszél: ő olyanfajta házat emleget, amit az ember Istentől kapott – mert tudja, hogy valójában az otthon Istennel van. Ő ad erőt a dolgos hétköznapiakhoz, vele szebb és áldottabb az ünneplésünk, és a gyógyulásban is neki van szerepe. Hogy nála van a lélek igazán otthon – ott pihenünk meg valójában, ahol beengedjük őt az életünkbe. Ezért kőszikla annak a háznak az alapja, aki ővele jár. Kősziklára építkezni nehéz feladat, sok időnek kell eltelnie ahhoz, hogy meglássék az építkezésből valami. Homokra mennivel könnyebb: látványos és gyors. De bármilyen alapunk is van, számolni kell azzal, hogy lesz zápor, árvíz és szél. A nehézségeket nem lehet elkerülni, sem megúszni. Megélni, átélni kell. Ha megfelelő alapom van, akkor könnyebb; ha nincs, elsodorhat a vihar. Ezért okos, bölcs, erős ember az, aki nemcsak hallja a tanítást, hanem cselekszi is azt.

Ma, amikor ezen az ősi helyen emlékezünk, akkor be kell látnunk, hogy olyan bölcs és erős emberekre fordítjuk figyelmünket, akik hallották a tanítást, reá alapoztak és tették a saját dolgukat. Igen, gondolok az ötszáz évvel ezelőtt született Dávid Ferencre, aki nyughatatlanul kereste az útját, mert érezte, hogy sem rózsafának, sem almafának nem teremtette őt az Isten. A belső hangja pedig segített: addig olvasott, addig tanult, addig vergődött, amíg kőszikla erősségű alapra nem talált – ez lett a tiszta jézusi kereszténység eszméje. Gondolok még János Zsigmondra, aki beengedte házába az eszmét és üdvözölte azt, mert megértette: ez az ő útja is, másféle gyümölcsöt ő maga sem teremhet. Ugyanakkor gondolok azokra, akik szerte az országból érkeztek télvíz idején ebbe a városba,

időt szánva az ország dolgaira. Mélységes tisztelet előttük, akik olyan törvényt mondtak ki itt először, amely ma is sok esetben megvalósulásra vár. És gondolok azokra is, sőt tisztelegel előttük, akik viharokkal nem törődve álltak a szélben, záporban és árvízben, védve és óvva az eszmét, amiért első püspökünk mártírlátt halt.

Nem lenne teljes ez a prédikáció, ha csupán visszafelé tekintenénk. Tartozunk a múltunknak annyival, hogy megvizsgáljuk a jelenünket és kitekintünk a jövőnk felé. Így év elején amúgy is megtesszük – vegyük hát számba egyházi életünket is, és kérdezzük meg magunktól: adok-e esélyt magamnak arra, hogy a belső hangom megszólaljon? Ha adok, vajon hallom-e a belső hangom vagy hagyom, hogy elhitessék velem, miféle gyümölcsöket kell teremjek. Ha hallom azt a hangot, akkor elfogadom-e a szavát és aszerint cselekszem-e? Kire, mire alapozom az életem? Van-e helye lelkemben Istennek, Jézusnak, az egyháznak? Milyen formában, hogyan? Mit tesznek velem a szelek, a záporok és az árvizek? Ki merem-e mondani, hogy bölcs és erős ember vagyok?

Bízom benne, hogy igen. Mert hallod a tanítást. Már csak cselekedni kell. Mindennap. Ehhez adjon erőt az Úristen mindannyiunknak, életünk minden napján. Ámen.